

Laatua ja särmää sprinttijärjestelyihin

Kartta ja kuvat: LS-37 (2000) ja OK Orient (2011)

Jo tapahtunutta

- Suomessa sprinttisuunnistus lähti oikeastaan liikkeelle iltarasteista 1980-luvun puolivälissä.
- Kehitys huippujen kilpailumuotona (-formaattina) jatkui Park World Tourin myötä 1996-
- IOF ”kiinnostui”v. 2000, jolloin Lahdessa juostiin ”ultra short” maailmancupin kilpailu . Sprintistä tuli jatkossa yhä keskeisempi osa maailmancupia
- Ensimmäiset MM-kilpailut 2001 Tampereella ja ensimmäinen virallinen SM-kilpailu 2003 Liedossa.
- Kansallinen kilpailutoiminta on kausitasolla ollut toistaiseksi melko vähälukuista . Oppia kilpailujärjestelyihin on saatu pääasiassa SM-kilpailujen myötä.
- Kilpailuryhmän toimeksiantona raportti: Suomalaisen sprintin olemus 2007-Metsästä puistoihin
- Työryhmänä TH, J Salmi, J Ikäheimonen ja J Liikari

Lajisäännöt ja sprinttisuunnistus

- Lajikohtaiset erityismääräykset (säännöt kohta E) ei tunne sprinttisuunnistusta. Sprinttiin viitataan 8.32 (määrittely), 12.13 (kartta) ja 11.27 (ohjeajat eri ikäryhmille)
- Sprinttikilpailu voidaan siis periaatteessa järjestää ”kuten kilpailut ennenkin”
- Sprinttisuunnistuskilpailussa korostuu yhteistyö eri järjestelytasoilla, tapahtuma koskettaa metsäsuunnistusta enemmän tavallista kansalaista ja hänen (toisinaan kuviteltuja) etujaan
- Sprinttisuunnistus vaatii uutta urheilukulttuuria kilpailijan(-kin) omissa asenteissa

Kilpailujen ominaispiirteitä -Kansallinen kilpailu

- tyypillisesti 250 osanottajaa
- paljon sarjoja, vähän kilpailijoita per sarja ehkä pääsarjoja lukuunottamatta
- sääntötuntemus osalla heikkoa, sääntöjä ei ole sisäistetty, lajia vasta kokeillaan
- nuoria ja vanhoja kilpailijoita sekaisin
- voimavarat järjestelyihin rajalliset, toimihenkilöitä liian vähän joka paikassa
- kartta ehkä osin tuttu jo ennestään

Kilpailujen ominaispiirteitä -SM-taso (ja rastiviikko)

- paljon osanottajia, paljon sarjoja
- suurin osa SM- kilpailijoista tuntee jo säännöt, ei ehkä niin hyvin rastiviikon tasolla ajateltuna
- karsintakilpailu, finaali
- maastontarve suurehko A3:lle mahtuva
- lähtökynnykset ja tilantarve näille
- vaatii paljon väkeä, varsinkin jos kilpailutapahtuma hajautuu kovin moneen rata-alueeseen

Kilpailujen ominaispiirteitä- World Cup- taso

- Kansainväliset säännöt, joita noudatettava
- kilpailijat kokeneita lajin ammattilaisia, kilpailijoita karsinnassa 150, joukkueen johto edunvalvojina
- TV-toteutus todennäköisesti mukana. Ohjaa ratasuunnittelua. Ja todennäköisesti karsii parhaan mahdollisen radan pois. Vähän ratoja. Useita eri karttoja.
- Kilpailutapahtumiin kuuluu järjestäjältä käytännössä 3 päivää.
- Vaatii paljon väkeä järjestelyyn

Järjestäjän haasteet

- Kilpailujärjestäjän tekniset haasteet ovat **kartta**, kilpailualueen **käyttöluvat** ja niistä asianomaisille **informointi**, **toimihenkilöt** **liikenne-** ja **saniteettijärjestelyt**
- Huomioita kilpailutapahtuman järjestämisessä on kiinnitettävä kilpailijoiden sallittuun liikkumisalueeseen lämmittelyvaiheessa ja kilpailun jälkeen. Joskus tämä on unohtunut jopa SM-tasolla.
- Kuka on jäävi osallistumaan kilpailuun! Miten toteutetaan urheilullinen tasapuolisuus.

Sprinttikartta

- Sprinttikilpailun kartta olisi syytä olla kutakuinkin valmis jo vuotta ennen tapahtumaa. Päivitystarve on jatkuvaa, muutoksia tulee koko ajan. Ruoho kasvaa, kulkukelpoisuus muuttuu, aluetta korjataan ja rakennetaan ilman ennakoivaa varoitusta.
- Eri alueiden käyttö lupien selvittely vie aikaa
- Kartta omilla karttamerkeillä, joista osa on tuttuja ja samansisältöisiä metsäsuunnistuksen kanssa, osa tuttuja, mutta esim. maastomuodon kokovaatimus muuttuu ja osa on sisällöltään uutta koska sprinttimaastossa on paljon erityispiirteitä ja huomiota vaativia kartanlukukohteita, joita yksittäin ei pysty merkitsemään esim. kielletyksi. Merkinnöille on luotu uutta systematiikkaa.

Alueiden käyttöluvut ja tiedottaminen

- Sprinttikilpailussa erilaisia intressitahoja on niin monta, että ratamestari ei yksin ehdi hoitamaan kaikkia lupia vaan tarvitsee pätevän apulaisen, joka keskittyy tähän asiaan.
- Usein riittää asian esittäminen ja sopiminen yksityiskohdista => kilpailukulttuurin synnyttäminen. **Tarvitaan myös kilpailijoiden oikea asenne rajoitukseen = kilpailukulttuuria**
- Liikenteeseen (kadut, tiet) liittyvät luvat ja rajoitukset
- Kerrostaloalueet/piha-alueet, isännöitsijät ja taloyhtiöiden hallitukset
- Muut julkiset tilat kuten urheiluhallit, urheilukentät, puistot, koulut, kauppakeskukset, asemat, sairaala-alueet, varikot, teollisuusalueet jne. Käyttömahdollisuus selvitettävä suunnitelmien edetessä ja joskus ennen suunnitelmiakin (Kunnan tekninen toimi, puisto-osastot tms. taho neuvottelukumppanina)

Toimihenkilöt -yhteistyön synnyttäminen

- Miten kouluttaa toimihenkilöt ja mukaan tulevat avustavat tahot (liikenteenohjaajat jne.) tapahtumaan ”sisään”?
- Koulutukseen varattava aikaa, on osattava kouluttaa oikeita asioita. (milloin ollaan paikalla, yhteystietoketju jne.)
- Mistä saadaan apu työvoimaa tarpeeksi. Lajien välinen yhteistyö! Joudutaanko tästä maksamaan?
- Yleisölle informoiminen: ihmiset elävät ja liikkuvat rutiininomaisesti tutuilla reiteillä. He eivät siis näe eivätkä kuule ja jos liikkuminen pysäytetään, syntyy kiukkua. Lehtijutut menevät helposti ohi ulkopaikkakuntalaisilta

Kuva: Vesa – Pekka Heikkinen; 2010 luontokuva ”Luonto ja Ihminen” www.Luontokuva.fi

Saniteettijärjestelyt

- Samanlainen puskassa käynti kuin maastosuunnistuksessa ei yleensä ole mahdollista sprinttisuunnistuksessa vaan saniteettijärjestelyt on suunniteltava huolella. Jos laji aikoo ”selviytyä” kaupunkioloissa niin tähän on mukauduttava sekä järjestäjänä että kilpailijana.
- Tämä tuo tietenkin mukanaan kustannuksia, jotka on pystyttävä kattamaan . Ja mielellään sellaisella rahalla, johon liiton osanottovero ei kohdistu! Johtaako tämä ulkoistettuun maksulliseen WC-palveluun?

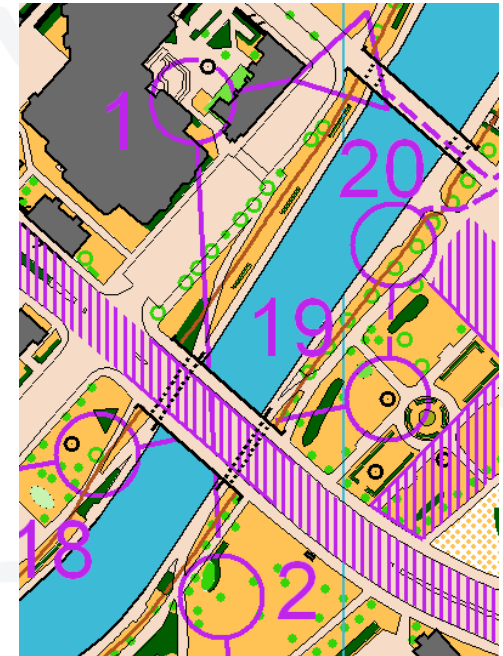

Kuva: Ykkösvessat Oy

Ratamestarin rooli

- ratojen pituus, monipuolisuus, turvallisuus, ratamerkinntät
- kielletyt alueet ilman nauhoitusvarmistusta, piha-alueiden tonttivihreä
- kiellettyjen esteiden merkitseminen
- ajoteiden ja siltojen ylitykset, alitukset
- puutarhat, puistot
- rastien valvonta, porttien valvonta, yleisön valvonta
- vesistöjen (ojat) valvonta, liikealueet
- kilpailijoiden lämmittely - ja verryttelyalueet kerrottava selkeästi.

Kartta: Angelniemen Ankkuri

Liikenteen ohjaus -turvallisuus kilpailijoille

- Seuraavissa asiakohdissa on konsultoitu Päijät- Hämeen poliisilaitosta:
- Liikenteenohjaajat hyväksyy poliisi, yleisötilaisuusilmoitus hyvissä ajoin esimerkiksi pari kuukautta ennen tapahtumaa. Liikenteenohjaajien nimet ja henkilötunnukset ilmoituksen liitteeksi. Lähtökohta on, että järjestäjä vastaa tilaisuuden järjestelyistä ja turvallisuudesta.
- Poliisi on vaativimmissa paikoissa ainoastaan päältä katsojan, korkeintaan avustajan roolissa.

Kuva: Angelniemen Ankkuri

Liikenteen ohjaus

- Huomioitava että käytettäviin tiealueisiin on tienpitäjän tai muun alueen omistajan lupa.
- Järjestäjällä oltava vastuuvakuutukset
- Liikenteenohjaajien varusteina oltava heijastinliivi ja pienoiskoossa(kooltaan näkyvä mutta helposti käytettävä) oleva liikennemerkki(Ajoneuvolla ajo kielletty).
- Liikenteenohjaajien väliset viestivälineet olisivat hyvä olla olemassa ja niistä voi poliisi määrätä päätöksissään.
- Jos suljettavilla reiteillä valo-ohjausta niin niiden hoitaminen vilkuille ennen tapahtumaa hyvissä ajoin, lisäksi jos

Kuva: Savon Sanomat

Urheilullinen oikeudenmukaisuus sprinttikilpailuun osanotossa

- Urheilijalle: lajisäännöt 7.17 toteaa, että ”Kun kilpailumaasto julkaistaan, merkitsee se samalla kilpailu- ja harjoittelukieltä siinä. Järjestäjä voi antaa oikeuden poiketa tästä.”
- Urheilijalle: 3.26 ”Kilpailijan, jolla on maastotuntemusta, tulee arvioida onko hänellä etuja kansakilpailijoihin nähden ja harkita osanottoaan”

Urheilullinen oikeudenmukaisuus sprinttikilpailuun osanotossa

- Järjestäjä/valvoja: 2.62 ”Kilpailijalla ei saa olla kilpailumaaston tai kilpailukartan tuntemuksesta johtuvaa välitöntä hyötyä kanssakilpailijoihin nähden.”
- 2.621 :Mikäli kilpailijalla todetaan edellä mainittu etu, on kilpailuvalvojan evättävä häneltä osanotto-oikeus
- 2.622 Päätös poissulkemisesta paikallistuntemuksen perustella on saatettava kilpailijan tietoon viimeistään 24h ennen lähtöä.

Urheilullinen oikeudenmukaisuus sprinttikilpailuun osanotossa?

- Kysymys jääviydestä osanottoon ei ole yksiselitteinen tulkittava vaan paikallisista olosuhteista (tapahtumapaikka) paljon riippuvainen.
- Sääntöjen mukainen linjaus jääviyspäätöksestä on selkeä. Kun kilpailujen määrä lisääntyy, ei satunnainen yhden kilpailun jääviys ole iso haitta urheilu-uralla menestymiselle edes saman kesän aikana. Ei tehdä tätä asiaa itse vaikeammaksi kuin se on.

Lopuksi

- 2014 Sprintin SM-kilpailut järjestetään ensi kertaa syksyllä. Kalenteriin syntyy tilaa sprinttikilpailuille
- Nyt on aika suunnitella seuran sprinttikartoitusta 2012-2013 ja virittää suunnitelmat valmiiksi vuoden 2014 kalenteriin.

Kuva: Harjoituskartta TH 2011